

רשומות

הצעות חוק

1 ביולי 2002

3148

כ"א בתמוז התשס"ב

עמוד

- 722.....הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון מס' 17) (סייגים לזכויות לגמלה) (הוראת שעה), התשס"ב-2002
- 723.....הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון מס' 18) (הכרה באפוסטרופוס כחורה יחיד), התשס"ב-2002
- 724.....הצעת חוק הטבות למשפחות אומנות (תיקוני חקיקה), התשס"ב-2002
- 726.....הצעת חוק הממשלה (תיקון מס' 2) (ועדת בדיקה ממשלתית), התשס"ב-2002

מתפרסמות בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת:

הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון מס' 17) (סייגים לזכאות לגמלה) (הוראת שעה), התשס"ב-2002*

1. תיקון סעיף 3 בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א - 1980, בסעיף 3, בפסקה (4), במקום הסיפא המתחילה במילים "למעט תלמיד יבוא" - "למעט -

(א) תלמיד הזכאי לגמלה המנוי בפסקה (4) של סעיף 2(א);

(ב) תלמיד שהוא הורה יחיד אשר השתלמה לו גמלה במשך תקופה של 24 חודשים לפחות, ובלבד שאם מלאו לילדו 7 שנים כתנאי שמתקיימים בו ההוראות לפי סעיף 2(א)2."

2. תחילה של חוק זה ביום _____**.

3. תוקפו של חוק זה מיום התחילה ועד תום ארבע שנים.

דברי הסבר

השלמת השכלה מהווה גורם חשוב ביותר לשילוב זכאים במעגל העבודה, ולחיצאתם ממעגל מקבלי הגמלאות.

מוצע לפיכך לקבוע, כי לא תישלל זכאותו של הורה יחיד לגמלה, אך בשל לימודים במוסד לימודים כאמור, בתנאי ששולמה להורה היחיד גמלה לפי החוק במשך תקופה של 24 חודשים לפחות, ובכפוף לקיום מבחן התעסוקה הקבוע בסעיף 2(א)2 לחוק.

מוצע לקבוע את החוק כהוראת שעה לתקופה של 4 שנים, וזאת על מנת לבדוק באיזו מידה תורמת השלמת ההשכלה לשילוב אוכלוסיית ההורים היחידים במעגל העבודה, ולחיצאתם ממעגל מקבלי הגמלאות.

ביצוע הצעת החוק כרוכה בעלות ניכרת, שאינה ניתנת להערכה בשלב זה, וזוהי תמונת מסעיף הרורבה שבתקציב המדינה.

סעיף 3 לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980, קובע סייג לזכאות לגמלה לפי החוק, וזה טעם הסעיף:

"סייג לזכאות 3. לא יהיו זכאים לגמלה לפי חוק זה -

(1) .....

(2) .....

(3) .....

(4) תלמיד הלומד במוסד שקבע השר בתקנות ובתנאים שקבע, למעט תלמיד הזכאי לגמלה המנוי בפסקה (4) של סעיף 2(א)2."

מהאמור לעיל עולה, כי זכאותו של זכאי לגמלה, לרבות הורה יחיד, נשללת בשל היותו תלמיד במוסד שנקבע בתקנות כגוף באוניברסיטה.

חברות הכנסת נעמי חזן ומרינה סולודקין

* הצעת חוק מס' 2979/02, הועברה לוועדה ביום ג' בשבת התשס"ב (16 בינואר 2002).
1 ס"ח התשמ"א, עמ' 30.
2 המועד ייקבע בעת הכנת החוק לקריאה שנייה ולקריאה שלישית.

הצעת חוק הבטחת הכנסה (תיקון מס' 18) (הכרה באפטרופוס כהורה יחיד), התשס"ב-2002*

1. בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980,¹ בסעיף 1 בהגדרה "הורה יחיד", במקום האמור בה תיקון סעיף 1 יבוא:

"כל אחד מאלה:

- (1) הורה יחיד כמשמעותו בסעיף 1 לחוק משפחות חד הוריות, התשנ"ב-1992² (להלן: חוק משפחות חד הוריות), ואלם על המונח "ילד" תחול ההגדרה שבחוק זה;
- (2) מי שמתקיים בו האמור בסעיף 1 לחוק משפחות חד הוריות, ומונה כאפטרופוס לילד שהוא אחד מהמנויים בפסקאות (1) עד (5) בהגדרה "ילד" בסעיף 238 לחוק הביטוח.

דברי הסבר

מוצע לפיכך, לתקן את ההגדרה "הורה יחיד" שבחוק הבטחת הכנסה באופן שתכלול גם הורה יחיד שמונה כאפטרופוס של ילד כאמור.

הצעת החוק כרוכה בעלות שאינה ניתנת להערכה בשלב זה, והיא תמומן מסעיף הרזרבה שבתקציב המדינה.

סעיף 5(א)(2) לחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 קובע, כי הורה יחיד זכאי לגמלה בשיעור המוגדל בהתאם להרכב משפחתו.

לעניין זה - "הורה יחיד" - כמשמעותו בסעיף 1 לחוק משפחות חד הוריות, התשנ"ב-1992 ו"ילד" - כמשמעותו בסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968.

לעומת זאת, הורה יחיד שמונה כאפטרופוס של ילד, אינו זכאי לגמלה בשיעור המוגדל, אף אם מתקיים בילדו האמור בפסקאות (1) עד (5) לסעיף 238 לחוק הביטוח הלאומי.

חברי הכנסת מרינה טולחיקין, גדי ריגר

* הצעת חוק פ/2992: העברה לועדה ביום י"ג בתמוז, התשס"א (4 ביולי 2001).

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

² ס"ח התשנ"ב, עמ' 147.

הצעת חוק הטבות למשפחת אומנה (תיקוני חקיקה), התשס"ב-2002*

1. תיקון חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד) - בחוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג-1993, אחרי סעיף 1א יבוא -
- הגדרת ילד - ב. בחוק זה -
- "ילד" - לרבות ילד הנמצא אצל העובד במשפחת אומנה באישור משרד העבודה והרווחה (להלן - המשרד) או מי שהמשרד הסמיכו לכך, בהתאם לכללים שנקבעו בתע"ס לעניין מסירת ילד למשפחת אומנה;
- לענין זה - "תע"ס" - הנחיות והוראות המנהל הכללי של המשרד (תקנון לעבודה סוציאלית). כתוקפן מזמן לזמן, המצויות לעיון הציבור בלשכות לשירותים חברתיים ובלשכות המחוזיות של המשרד.
2. בחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954², לאחר סעיף 6 יבוא -
- "חופשה להורה במשפחת אומנה" - 36.
- האמור בסעיף 6 יחול בשינויים המחויבים ובתאומים אשר העבודה, באישור ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת יקבע בתקנות. גם על עובדת שקיבלה לטיפול ילד עד גיל 10 בחור אם אומנת במשפחת אומנה לתקופה העולה על 6 חודשים, באישור משרד העבודה והרווחה או מי שהמשרד הסמיכו לכך, בהתאם לכללים שנקבעו בתע"ס לענין מסירת ילד למשפחת אומנה, והכל בכפוף להוראות אלה:
- (1) חופשת הלידה לגבי ילד מעל גיל 3 תהיה של 4 שבועות בלבד;
- (2) העובדת לא ניצלה זכותה לחופשת לידה לפי סעיף זה אצל אותו מעביד במהלך אותה שנת עבודה.
- לענין זה - "תע"ס" - הנחיות והוראות המנהל הכללי של המשרד (תקנון לעבודה סוציאלית). כתוקפן מזמן לזמן, המצויות לעיון הציבור בלשכות לשירותים חברתיים ובלשכות המחוזיות של המשרד.
3. בחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה - 1995³ -
- (1) בסימן ד' בבוטרת, אחרי "גמלאות להורה מאמץ" יבוא "הורה במשפחת אומנה";
- (2) בסעיף 57 -
- (א) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא -
- "(ג) (א) על אף הוראות סעיף 49 (א), מבוטחת לדמי לידה שקיבלה לטיפול כאם אומנת במשפחת אומנה, ילד עד גיל 10, תהיה זכאית לדמי לידה לפי סימן ג', בשינויים המחויבים, בעד פרק הזמן שלדגל קבלת הילד כאמור, אין היא עובדת או עוסקת במשלח ידה, ובלבד שלענין זה "היום הקובע" - היום בו נתקבל הילד לטיפול במשפחת אומנה.

* הצעת חוק מס' 1298/פ: הועברה לערה ביום כ"ו בתמוז התשס"א (18 ביולי 2001).

¹ ס"ח 1427, התשנ"ג, עמ' 154.

² ס"ח 160, התשי"ד, עמ' 154.

³ ס"ח 1522, החשנה, עמ' 210.

(ב) על אף האמור בפסקה (א), נתקבל למשפחת אומנה ילד שמלאו לו שלוש שנים וטרם מלאו לו עשר שנים, ישולמו דמי הלידה, בעד פרק זמן של ארבע שביעיות.

(ג) בסעיף קטן זה "אם אומנת במשפחת אומנה" אם במשפחה שאושרה לכך על ידי שר העבודה והרווחה, כאמור בסעיף 6 לחוק עבודת נשים.

(ב) בסעיף קטן (ד), במקום "סעיף קטן (ג)" יבוא "סעיפים קטנים (ג) ו-(ג1)".

4. בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) התשנ"ג - 1992, בסעיף תיקון חוק 12(ב) בסופו יבוא "לרבות לענין מחזיק בנכס שקיבל לטיפולו ילד כמשפחת אומנה, בהסדרים כמשמעותה בסעיף 6 ג לחוק עבודת נשים".

במשק המדינה

תחילה

5. תחילתו של חוק זה ביום _____**.

דבר הסבר

לסעיף 3

מוצע לתקן את חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה - 1995, ולקבוע זכאות להורה במשפחת אומנה לקבל דמי לידה, בדומה לזכאות של הורה מאמץ. עוד מוצע לקבוע לגבי ילד שמלאו שלוש שנים, תהיה תקופת דמי הלידה ארבעה שביעיות.

לסעיף 4

מוצע לתקן את חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג - 1992, ולהסמיך את שר הפנים לקבוע הנחות למחזיק בנכס, גם לגבי מחזיק בנכס שקיבל לטיפולו ילד כמשפחת אומנה.

עלות הצעת החוק מוערכת בכ"ס 1.5 מיליון והיא תמומן מסעיף הרורבה שבתקציב המדינה.

משפחת אומנה מספקת את צורכיהם הפיזיים והנפשיים של הילדים שנמסרו לטיפולו ובכלל זה השגחה, חינוך, מתן תשומת לב ואהבה.

מוצע לתקן שורה של חוקים ולהעניק להורים במשפחות אומנה זכויות החלות לגבי הורים ביולוגיים, בשינויים המתחייבים.

לסעיף 1

מוצע לתקן את חוק דמי מחלה (היעדרות בשל מחלת ילד), התשנ"ג - 1993, ולקבוע זכאות להורה במשפחת אומנה להעדר מעבודתו בגין מחלתו של ילד הנמצא אצלו באומנה, בדומה לזכאות הורה להעדר בשל מחלה של ילדו הביולוגי.

לסעיף 2

מוצע לתקן את חוק עבודת נשים, התשי"ד - 1954, ולקבוע זכאות להורה במשפחת אומנה לצאת לחופשת לידה, ברומה לזכאות הורה מאמץ, והאת אם לילד שקיבל לאומנה טרם מלאו 10 שנים. עוד מוצע לקבוע לגבי ילד שמלאו לו שלוש שנים, תהיה תקופת חופשת הלידה ארבעה שביעיות.

חברי הכנסת יצחק סבן, אריה גמליאל, נסים זאב, עופר חוגי, רחמים מלול, משולם נהרי

⁴ ס"ח 1406, התשנ"ג עמ' 10.

* * מועד התחילה ייקבע במועד הכנת הצעת החוק לקריאה שניה ולקריאה שלישית.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חבר הכנסת מטעם הוועדה לענייני ביקורת המדינה של הכנסת:

הצעת חוק הממשלה (תיקון מס' 2) (ועדת בדיקה ממשלתית), התשס"ב-2002*

תיקון חוק הממשלה	1.	בחוק הממשלה, התשס"א-2001, אחרי סעיף 8 יבוא:
		(א) מינה שר ועדה נושא או אירוע מסוים המצויים בתחום אחריותו (להלן - ועדת בדיקה ממשלתית). רשאי שר המשפטים, באישור הממשלה, לקבוע כי לוועדה יהיו הסמכויות של ועדת חקירה, לפי סעיפים 9 עד 11 ו-27(ב) לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968 ¹ (להלן - חוק ועדות חקירה), ובלבד שבראש הוועדה יעמוד שופט אשר יצא לגמלאות או שפרש.
		(ב) קבע שר המשפטים כי לוועדת בדיקה ממשלתית יהיו הסמכויות של ועדת חקירה כאמור בסעיף קטן (א), תפורסם ברשומות הודעה בדבר הרכב הוועדה, תפקידיה וסמכויותיה.
		(ג) לא יכהן כחבר בוועדת בדיקה ממשלתית מי שעלול להימצא במצב של ניגוד עניינים, בין תפקידו כחבר הוועדה לבין ענין אישי או תפקיד אחר שלו.
		(ד) על ועדת בדיקה ממשלתית יחולו הוראות סעיפים 14 ו-22 לחוק ועדות חקירה.
		(ה) בגמר דיוניה תעביר הוועדה דין וחשבון על תוצאות בדיקתה והמלצותיה אל השר אשר מינה אותה, והשר יביאן בפני הממשלה.
		(ו) מצאה ועדת בדיקה ממשלתית כי קיים חשש לביצוע עבירה פלילית, תעביר את הדין והחשבון לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.
		(ז) לענין סעיף זה, "שר" - לרבות מספר שרים במשותף.

דברי הסבר

על מנת למנוע ניגוד עניינים בין תפקידו של חבר בוועדת הבדיקה הממשלתית לבין ענין אישי או תפקיד אחר שלו, מוצע לקבוע במפורש כי לא יכהן כחבר בוועדת הבדיקה הממשלתית מי שעלול להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור.

עוד מוצע כי משניתנה הסמכות להזמנת עדים על ידי הוועדה ולכפיית עדותם, יש להבטיח את עדותם החופשית והמשוחררת בפני הוועדה, ולפיכך מוצע לקבוע כי לא ניתן יהיה לעשות כל שימוש בעדותם לצרכים של הליך פלילי עתידי. באופן דומה, מוצע לקבוע כי דין וחשבון של הוועדה אף הוא לא ישמש כראיה בהליך משפטי.

מטרת הצעת החוק היא ליצור כלי לבדיקת נושאים ואירועים במקרים שבהם אין מקום להקמת ועדת חקירה ממשלתית, ואין די בהקמת ועדת בירור אשר נטולת סמכויות חוקיות.

לפי התיקון המוצע, שר המשפטים, באישור הממשלה, מוסמן לקבוע כי לוועדת בדיקה ממשלתית יוקנו סמכויות המוקנות לוועדת חקירה ממשלתית על פי סעיפים 9 עד 11 ו-27(ב) לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968 (להלן - חוק ועדות חקירה). הקניית סמכויות אלו יעניקו ליושב ראש ועדת בדיקה ממשלתית סמכויות כשל בית משפט בהליך אודות, ויאפשרו לוועדה, בין היתר, להזמין אדם לבוא לפני הוועדה ולהעיד או להציג מסמכים או מוצגים אחרים שברשותו לכפות את התייצבותו. לגבות עדות בהן לארץ ולהטיל קנסות על עד שסירב להעיד בנסיבות הקבועות בסעיף 11 לחוק ועדות חקירה.

חבר הכנסת אופיר פינטו

* הצעת חוק מס' 2742/8: הועברה לוועדה ביום כ' בכסלו התשס"ב (9 בדצמבר 2001).
1 ס"ח התשס"א, עמ' 168.
2 ס"ח התשכ"ט, עמ' 28.